

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklēsiastikē Istoria

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

Incipivnt Capitvla Libri Qvinti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

consequi meruit, qualia nullus unquam A τον, οιων εκ αν τις τυχόντα οιος τ' αγαν
nec apud Graecos, nec apud Barbaros
adeptus esse perlibetur. Sed neq; apud
principes illos Romanos, ab ultimis usque
temporibus quisquam recenseri potest,
qui cum hoc nostro sit comparandus.

τος αιών^θ μημονδιομήρα.

ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΤΑ ΚΑΦΑΛΑΙΑ.

- α' Τὸς περιόμιον Φπάρχα μέμινται. καὶ οἰσα στέ Θεος λόγος ὁ φελίτις σφι παντας διαφόρως, τῷ δὲ τῷ φελιτύμων επεβλένεται.
- β' Περσφόνης τῇ σκιλποιᾳ, καὶ τοῖς ακεραταις, συγκινώσκειν καὶ διορθεύειν πλαισια.
- γ' Οἰκατελόγυπατηρ ὁ Θεός, καὶ τῆς κτίσεως ὁ αὐτὸς δημιουργός. καὶ καὶ ἡδιωτὴ σωμισάντα τὰ ὄντα, εἰδιάφορειν αὐτῶν τὰ αἴπα.
- δ' Περιτῆς καταειδωλα πλάνη.
- ε' Οπχειδός ὁ γάρ τε Θεος πάντας δημιουργηρυποε, καὶ τοῦ εἶναι τὸ ποσὸν εἰ τοῦ διωρίσατο.
- ϛ' Περιτείμαρμψης, ὅπι Φευδής ὁ περὶ αὐτῆς λόγος δείκνυται, ἐν τε τῷ πορειανθρώποις νομων, καὶ τῷ κατά την κτίσιν. ἀπό την αὐτάκτως, ἀλλα καὶ την κινέται, τῷ δημιουργῇ τὸ ὄρον διὰ τῆς τάξεως θηδεινύμῳ.
- ζ' Οτι περιτῶν ακαταληπτῶν, τῷ δημιουργῇ χρή την σοφίαν δοξάζειν, καὶ καλον γδὲ αὐτόματον αἰτιᾶδε φορεῖν.
- η' Οπτάμψηρειδή, αἴφενώς τοις αἰνειώποις ὁ Θεός χορηγεῖ ταδειπνήτη ψι, μετσίως. συμφερόντως εἰκατέρων χορηγῶν την απόλαυσιν.
- θ' Περι τῶν φιλοσόφων, οἱ διατὸ πάντα βελεός εἰσέναι, καὶ περι τας δοξασιαλησαν, καὶ κινδυνοις ἔνοιας σφωμάτησαν. καὶ περι τῶν Πλάτωνος δογμάτων.
- ι' Περι τῶν μη μόνον τὰ γραφικὰ δύγματα, ἀλλα καὶ τα φιλόσοφα διατίθεντα, καὶ περι τε δέντη πάντα πιστεύειν τοις ποιητας, καὶ πάντα αἴτιεν.
- ια' Περι τῆς καὶ σάριατε κινέτη παρεστίας, τις καὶ Πτιτός γεγένηται.
- ιβ' Περι τῶν μὴ γνόντων τὸ μυστήριον, καὶ οτι εἰκοντες πήγονται. καὶ ὅστις γρατας αγαθὰ μέμινε, καὶ μάλιστα τους διόμολογίας τελειωθεντας.
- ιγ' Οτι αναγκαία τῶν τῆς κτίσεως μερῶν ή διαφορα καὶ οτι πέρι τοις κατακλυκούσι διόπτητης λων αὐθρώπων γνώμης εἰν οὖθεν καὶ κριτις αναγκαία καὶ εἰληφτικά.
- ιδ' Οπάπειρες κτιστή φύσις διπλῆς ακτίσις ωστις αφέσηκε πλησίον δειπνητῶν καταφρέτων βίωσιν αὐθρωπος γίγνεται.
- ιε' Οσα διστηνέδηδαξε, καὶ έθαμματαρυποε, καὶ τους αρχομέρους φέλιτης.
- ιι' Τῷ χειτεροπαρεντίαν περιειδῆς μή τοις πειφήταις. Πτικαταροφή διπλῶν εἰδωλῶν καὶ τῶν εἰδωλικῶν γενέσεως πόλεων.
- ιζ' Περι τῆς Μωύσεως σοφίας, ζηλωθεῖ στης παρεδι τῶν εἴσωθεν σοφῶν. καὶ περι την πηλην τῶν τειων παῖδων.
- ιη' Περι τῆς Σιεύλλης τῆς ερευθραίας, εἰν αἰρεσιχίδιον τῶν τῆς μαντείας ἐπών, τον καὶ τὸ πάθος δηλαύστησετε δὲ η αἰρεσιχίας, Ιησοῦς χριστός, Θεος γάρ, σωτῆρας εἰδωλῶν καὶ τῶν εἰδωλικῶν γενέσεως πόλεων.
- ιθ' Οἰη περι Φτωκήρος μαντεία πατε ωστεν τῶν τῆς σκιλποιας πέπλας απολετῆς εἴσυθενται ας Σιεύλλης εἰν αἵτιας βελους Κικέρων δι ποιητης πέρι της Φτωκήρος μετέφρασε, καὶ οπις βεγγίλιος μέμινται αὐτή, καὶ τη παρεντική τοις δι αἰνιμάτων φέσωτῶν κερδομένων υμηταστοι μυτρικ

- κι Βιργίλιος Μάρον Θεότερος φέλειχεις ἔπη, καὶ τέτων ἑρμηνείαις ἐφ' οἷς δείκνυται
δι' αἰνιγμάτων, ὡς τῷ ποιητῇ μηνὸν τὸ μυστήριον.
- καὶ Οπίσθιατὸν φέλειχεις Ἀιώνθρωπος Ιάνθα λέγεταις, καὶ ὅτι οἱ ἀπίστουτες, αἴγνοις
τεοτεῖεις καὶ τὸ ἄναισθεν αὐτοῖς ἀγνοεῖσθαι.
- κβ' Εὐχαριστία χειρῶν τὰς νίκας καὶ τὰ λοιπά αγαθά τοῦ Βασιλέως γράφεται. καὶ ἔ-
λεγχος Θεοτόκης αὐτῶν τυράννων Μαξιμίνων, τῷ μεγέθετος διωγμῷ μεί-
ζονα δόξαντη ἐνσεῖεις φέλειπτοντα.
- κγ' Περιετῆς τῶν χειρῶν πολιτείας, καὶ ὅπκαρέτοις ἐν ἀρετῇ βιβλούτο θείον. καὶ
χρῆματις πέσσοδοντα καὶ αὐτοποδῶσιν.
- κδ' Περὶ Δεκίνης Οὐαλερίανθος Αυρηλίανθος, αὐτίνιας τὸν βίον καταστρέψαντων
διὰ τοὺς ἐπικληπτοὺς διωγμούν.
- κε' Περὶ Διοκλητίανθος μετ' αἰχμῆς τὸν Βασιλέαν παραιτησανθόν, καὶ διὰ τὸν
διωγμὸν τοὺς ἐπικληπτοὺς κεραυνωθέντος.
- κζ' Οπίτης ΞΒασιλέως ἐνσεῖεις ὁ Θεός αἴτιος καὶ ὅτι τὰ μέρη κατορθώμασαν τῷ
Θεῷ χρὴ Σητεῖν καὶ ἀπόλογον ζεδαῖον ράβυμα διέκμετέεια σημεράφεν τὰ
παισμάτα.

INCIPIVNT CAPITVLA LIBRI QVINTI.

- I. Proemium, mentionem facit Paschæ, & quod Christus cum multa in omnes homines beneficia contulisset, ab iisdem male multitatus est.
  - II. Allocutio ad Ecclesiam & auditores, ut ignorant, & emendent si quid minus recte dixerit.
  - III. Quod Deus Pater est Verbi, & omnium rerum opifex ; & quod nullomodo res possent confistere, si diversè essent earum causa.
  - IV. De errore eorum qui simulacula venerantur.
  - V. Quod Christus Filius Dei cuncta condidit , & certum vitæ spaciū singulis constituit.
  - VI. De fato ; & quod falsa sunt quæ de eo dicuntur ; idque ostenditur tum ex legibus humanis, tum ex rebus creatis quæ non temere, sed ordine moventur; hoc facto declarantes creatoris præceptum.
  - VII. Quod in rebus quas intelligentiæ aſteſqui non possumus, Creatoris sapientiam predicare debemus, nec casum aut aliam præter Deum causam existimare.
  - VIII. Quod quæ ad usum necessaria sunt, Deus copiose suppeditat hominibus : quæ vero ad voluptatem faciunt, modice subministrat : utrumque ad utilitatem nostram dispensans.
  - IX. De Philosophis qui cum omina scire voluissent, opinionibus lapsi sunt, & nonnulli diſ-
crimen vitæ subierunt : item de doctrina Platonis.
  - X. De iis qui non solum sacra Scriptura, sed etiam Philosophorum dogmata despiciunt :
& quod vel in omnibus fides Poetis adhibenda est, vel in nullo.
  - XI. De corporali Domini adventu, qualis & cur fuerit.
  - XII. De his qui hoc myſterium non cognoverunt, & quod voluntaria eorum ignorantia est :
& quanta bona eos maneant, qui illud cognoverunt, ac præfertim eos qui in confessione mortui sunt.
  - XIII. Quod necessaria sit differentia in rebus creatis ; & quod ad bonum malumque propensio ex voluntate hominum oritur : ideoque necessarium est judicium Dei.
  - XIV. Quod creatura imenso ſpatio diſtat à ſubſtantia increata ; & quod homo per virtutem proxime ad Deum accedit.
  - XV. Quæ præcepta tradiderit, & quæ miracula patraverit, & quantopere ſubditis profuerit Servator.
  - XVI. Quod Christi adventus prædictus sit à Prophetis : & quod ad eversionem
- Bbb b iii

- simulacrorum & urbium simulacula colentium, ordinatus fuerit.
- XVII. De sapientia Mosis: item de Daniele & de tribus pueris.
- XVIII. De Sibylla quae in acrostichide carminum quibus vaticinata est, Dominum & rationem designat. Est autem acrostichis haec: Iesu Christus, Dei Filius, Servator, crux.
- XIX. Quod haec de Christo vaticinatio à nemine Christianorum conficta est, sed ab Erythrae Sibylla conscripta, cujus libros Cicero ante adventum Christi legimus versibus reddidit: & quod Virgilius ejus mentionem facit, simulque pars Verginei; obscure celebrans mysterium, metu potentiorum.
- XX. Alii versus Virgilii Maronis de Christo, eorumque interpretatio: in quibus ostenditur, obscurè, ut Poëtis mos est, indicatum esse mysterium.
- XXI. Quod de nudo ac simplici homine dici haec non posunt; & quod infideles obvinici cultus ignorantiam, ne ortus quidem sui caufam norunt.
- XXII. Gratiarum actio Imperatoris, quā viatorias & reliqua bona sua Christo accepta; & confutatio Maximini tyranni, qui persecutionis crudelitate Christiani religionis gloriam auxera.
- XXIII. De Christianorum institutis: & quod Deus diligit eos, qui virtutem sectantur; & quod judicium ac retributionem sperare oportet.
- XXIV. De Decii, Valeriani, & Aurelianii calamitoso vitae exitu ob persecutionem Ecclesiarum.
- XXV. De Diocletiano, qui turpiter imperio se abdicavit, & ob Ecclesiarum persecutionem fulmine iactus est.
- XXVI. Quod Deus cauſa fuit pietatis Imperatoris; & quod eventus prosperos à Deo pericere cique acceptos ferre debemus: secus autem gesta, negligentia nostra putare.